

เกาะกระแสชาโลก ดันสินค้าชาไทยโกอินเตอร์

สนค. เผยสถานการณ์ตลาดชาโลกและไทย ชี้โอกาสทองสำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการไทยในการยกระดับศักยภาพการผลิตและการส่งออก รับมือกระแสความต้องการชาทั่วโลกที่พุ่งสูงขึ้น คาดว่า ตลาดค้าปลีกชาโลกจะขยายตัว 6.1% ต่อปี โดยในปี 2572 จะมีมูลค่าการค้าปลีกชาอยู่ที่ 69,220.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ. สนค.) โฆษกกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยมติการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์การค้าสินค้าตลาดชาโลกและไทย พบว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การบริโภคชาได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 เกิดปรากฏการณ์กระแสนิยมบริโภคชาเขียวและมัทฉะจากสื่อโซเชียลมีเดีย ทำให้มีตลาดและคุณภาพสูงหาซื้อได้ยากและมีราคาสูงขึ้นอย่างมาก จากข้อมูลของ International Tea Committee ชี้ว่าสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ทำให้ผลผลิตชาลดลง ในขณะที่ความต้องการสินค้าชาทั่วโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งผู้บริโภคบางกลุ่มมีค่านิยมว่ามัทฉะจะเป็นเสมือน "กาแฟอินทรีย์สะอาด (Clean Caffeine)" สามารถดื่มทดแทนกาแฟ สอดคล้องกับเทรนด์รักสุขภาพ สำหรับการผลิตมัทฉะจะต้องอาศัยสายพันธุ์พืชเป็นหลัก และยังต้องมีกรรมวิธีการผลิตที่ประณีต รวมถึงใช้แรงงานทักษะฝีมือที่มีประสบการณ์และความชำนาญเฉพาะอีกด้วย

สถานการณ์ตลาดชาโลก: มูลค่าสูง-แต่ชาเขียวและชาดำส่งออกหดตัว

บริษัทวิจัยตลาดโลก Euromonitor รายงานว่า ในปี 2567 ตลาดค้าปลีกชาทั่วโลก มีมูลค่า 51,470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัว 3.5% จากปีก่อนหน้า โดยชาดำมีสัดส่วน 41.3% ของมูลค่าการค้าปลีกชาทั่วโลก รองลงมาคือ ชาเขียว (22.8%) และชาผลไม้/สมุนไพร (19.5%) ทั้งนี้ คาดว่าตลาดค้าปลีกชาโลกจะขยายตัวเฉลี่ย 6.1% ต่อปี โดยในปี 2572 จะมีมูลค่าการค้าปลีกชาอยู่ที่ 69,220.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกชา (พิกัดศุลกากร 0902) และผลิตภัณฑ์ชา (พิกัดศุลกากร 210120) ของโลก พบว่า ในปี 2567 การส่งออกมีมูลค่ารวม 9,200.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัว 1.9% รายละเอียด ดังนี้

- 1) ชาดำ 5,650.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัว 3.0%
- 2) ชาเขียว 2,023.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัว 7.3%
- 3) ผลิตภัณฑ์ชา (เช่น สิ่งสกัดจากชา ชาที่ผสมได้ทันที) 1,526.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัว 11.9%

ชาไทย: ศักยภาพการผลิตและความต้องการภายในประเทศที่เติบโต

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2567 ไทยมีผลผลิตชา 106,643 ตัน เพิ่มขึ้น 0.3% จากปีก่อนหน้า ประเทศไทยมีการปลูกชาอัสสัมเป็นหลัก (93.0%) และคาดการณ์ว่าผลผลิตในปี 2568 จะเพิ่มขึ้นเป็น 107,393 ตัน โดยภาคเหนือเป็นแหล่งปลูกชาที่สำคัญของประเทศ

นอกจากนี้ Euromonitor รายงานว่า ในปี 2567 ตลาดค้าปลีกชาของไทย มีมูลค่า 2,262.7 ล้านบาท ขยายตัว 4.2% จากปีก่อนหน้า โดยชาเขียวมีมูลค่าสูงสุดถึง 1,040 ล้านบาท มีสัดส่วน 46.3% ของตลาดชาไทย รองลงมาคือ ชาผลไม้และชาสมุนไพร (23.0%) และชาดำ (13.5%) ทั้งนี้ คาดว่าตลาดชาไทยจะขยายตัวต่อเนื่องเฉลี่ย 2.2% ต่อปี ไปจนถึงปี 2572 ขณะที่มูลค่าตลาดชาพร้อมดื่มของไทย อยู่ที่ 16,834.7 ล้านบาท ขยายตัว 6.8% จากปีก่อนหน้า แสดงถึงแนวโน้มความต้องการชาพร้อมดื่มและสะดวกสบายเพิ่มขึ้น

ชาไทยในตลาดโลก: โอกาสสำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

การส่งออกชาและผลิตภัณฑ์ชาของไทย ในปี 2567 มีมูลค่า 70.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,459.4 ล้านบาท) มูลค่าการส่งออกขยายตัว 13.6% จากปีก่อนหน้า (ปี 2566 ส่งออกเป็นมูลค่า 61.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ดังนี้

- 1) ชาดำ ส่งออก 2,460.7 ตัน มูลค่า 13.2 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 38.9%
- 2) ชาเขียว ส่งออก 1,791.1 ตัน มูลค่า 14.7 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 65.2%
- 3) ผลิตภัณฑ์ชา ส่งออก 10,382.6 ตัน มูลค่า 42.3 ล้านเหรียญสหรัฐ หดตัว 2.5%

การนำเข้าชาและผลิตภัณฑ์ชาของไทย ในปี 2567 มีมูลค่า 51.0 ล้านเหรียญสหรัฐ (1,807.7 ล้านบาท) มูลค่าการนำเข้าขยายตัว 13.6% จากปีก่อนหน้า (ปี 2566 นำเข้าเป็นมูลค่า 45.0 ล้านเหรียญสหรัฐ) ดังนี้

- 1) ชาดำ นำเข้า 13,462.5 ตัน มูลค่า 16.3 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 10.9%
- 2) ชาเขียว นำเข้า 6,451.3 ตัน มูลค่า 11.8 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 16.8%
- 3) ผลิตภัณฑ์ชา นำเข้า 1,381.2 ตัน มูลค่า 22.9 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว 13.4%

ในภาพรวมไทยเกินดุลการค้าในสินค้ากลุ่มชาและผลิตภัณฑ์ชา ทำให้เห็นถึงโอกาสทางการค้าที่ไทยสามารถพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงลดการพึ่งพาการนำเข้าสำหรับในช่วง 8 เดือนแรก (ม.ค. - ส.ค.) ของปี 2568 ไทยส่งออกชาและผลิตภัณฑ์ชา เป็นมูลค่า 53.3 ล้านเหรียญสหรัฐ (1,762.6 ล้านบาท) ขยายตัว 21.4% โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ กัมพูชา ลาว สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย เวียดนาม มีสัดส่วน 15.3% 14.9% 12.1% 10.7% และ 8.8% ของมูลค่าการส่งออกสินค้าชาและผลิตภัณฑ์ชาทั้งหมดของไทย ตามลำดับ

การยกระดับสินค้าชาไทยในเวทีโลกอย่างยั่งยืน จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ประกอบการ เกษตรกร และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชาทั่วประเทศ การพัฒนาสินค้าชาของไทยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของชา รวมถึงเพิ่มมูลค่าผ่านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น **ชาเพื่อสุขภาพ** (Functional Teas) ที่สามารถเป็นส่วนผสม เช่น โพรไบโอติก พืชสมุนไพร (เช่น อะเซโรลา หรืออาซาอิ) เพื่อตอบโจทย์ผู้บริโภคที่ต้องการลดความเครียด ปรับปรุงระบบการย่อยอาหาร หรือเพิ่มพลังงานธรรมชาติ **ชาพร้อมดื่ม** (Ready to Drink) ที่เน้นความสะดวก **ชาสกัดเย็น** เพิ่มรสชาติผลไม้หรือดอกไม้ที่กำลังเป็นที่นิยม **ชารสชาติแปลกใหม่** ที่ทำให้ผู้บริโภคคาดไม่ถึงและชวนให้ลิ้มลอง เช่น การผสมผสานกับนมจากพืช (นมอัลมอนด์ นมถั่วเหลือง หรือนมโอ๊ต) ผสมผัก สมุนไพร เครื่องเทศ หรือสินค้าเกษตรอื่น ๆ เช่น มะพร้าว ลิ้นจี่ ลำไย หรือนำไปเป็นส่วนผสมในขนมหวาน ไอศกรีม และชาเย็น โดยมีกระบวนการผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
26 กันยายน 2568